

INIMESEÕPETUS

LÕK ainekava

2.1. Inimeseõpetus

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Inimeseõpetus on lõimitud õppeaine. Ruila Põhikoolis õpetatakse inimeseõpetust eraldi õppeainena alates 2. klassist. Ainekava sisaldab nelja põhilist teemade valdkonda: sotsiaalsed toimetulekuoskused (sh enesekohased oskused ja suhtlemisoskused), terviseõpetus, igapäevane elukorraldus ning ühiskonnaõpetus, viimane on lõimitud 1.-5.klassis. Lisaks on inimeseõpetus seotud karjääri planeerimisega, mille osaoskuste arendamine sisaldub nii sotsiaalsete oskuste kui ka igapäevase elukorralduse teemade valdkonnas. Kõikide teemade juures on õpetuse rõhuasetus valdavalt sotsiaalsel ning probleeme ennetaval aspektil. Aine käsitlese kaudu aidatakse õpilastel õppida tundma oma keha, mõistma ja reguleerima oma tunnetustegevust, võimalikult adekvaatselt hindama enda omadusi ja võimeid ning ümbritsevat keskkonda, sh selle võimalusi ja ohte; kujundatakse positiivse sotsiaalse käitumise oskuseid (toimetulek enese, teiste ning ühiseluga). Õpetuse eesmärk (integreeritult teiste ainetega ning järjepideva kasvatustegevusega) on aidata õpilasel kujuneda isiksuseks, kes on võimeline kohanema ümbritsevas keskkonnas ning toime tulema iseseisvas praktilises elus.

Inimeseõpetuse õppesisu on koostatud ja selle rakendamine toimub kontsentriilselt: samade teemade puhul laieneb aastast aastasse õppesisu ning suurenevad nõudmised õpitulemustele. Korduvate teemade puhul on iga klassi ainekavas märgitud ainult uus õppesisu: kontsentriiline

käsitlus eeldab, et eelnevalt õpitut korratakse või tuletatakse meelde, vajadusel kujundatakse puuduvaid teadmisi-oskusi. Kontsentrilist ainekäsitlust toetab järjepidev ainetevahelise integratsiooni rakendamine ning eakohaste üldpädevuste kujundamine.

Inimeseõpetuse ja teiste õppeainete vaheline lõiming avaldub nii temaatika, kasutatavate (aktiiv)õppemeetodite kui omandatavate pädevuste tasandil. Väga tihe on seos emakeele (sõnavara, lausemallid, tunnetustegevus, etiketikäitumine, suhtlemine jne) ja tööõpetuse ainega (kultuuripärand, säästlikkus ja turvalisus (ohutustehnika), tööprodukti esteetiline välimus jne), samuti loodusõpetuse ja matemaatika ainega.

Inimeseõpetuse teemade käsitlemisel kasutatakse aktiivõppemeetodeid. 1.-5.klassis kasutatakse palju mängulisi elemente ja õppemänge. Teadmiste-oskuste kinnistamiseks loodavates tegevus- ja suhtlussituatsioonides (sh rollimängudes) kujundatakse järjepidevalt oskust mõista, valida ja kasutada variatiivseid repliike, mitteverbaalseid väljendusi (miimika, žestid); harjutatakse etiketikäitumist (nt tervitamine, võõra poole pöördumine jne); kujundatakse turvalise ja loodussäästliku käitumise teadmisi-oskusi.

Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Inimeseõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb oma keha ning mõistab inimese kasvamise ja arenemisega seotud muutusi ning vastutust (nt seksuaalsuse olemus ja sellega seotud vastutus, töövõime jne);
- 2) hoiab oma tervist, järgides tervislikku eluviisi, käitub nii, et ei sea ohtu enda, teiste inimeste ega keskkonna turvalisust;
- 3) märkab ja mõistab kaaslaste ning iseenda emotsionaalseid seisundeid, käitumisviise; oskab neid hinnata ja nendega toime tulla;
- 4) hoiab puhtust ja korda; orienteerub eluasemega seotud küsimustes, omandab teadmised ja oskused majandamiseks, koduse elu korraldamiseks;
- 5) suudab täiskasvanu suunamisel eristada ning teadvustada oma oskusi ja võimeid, otsib erinevatest teabeallikatest võimetekohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid;
- 6) tunneb huvi ümbritseva ühiskonna elu vastu;
- 7) tunneb olmesuhtlemiseks vajalikke kodanikuõigusi ja -kohustusi, järgib sotsiaalseid nõudeid ja käitumisetiketti.

2.1.3. Õppe-ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

- 1) alustab ja jätkab dialoogi (vastab küsimusele, esitab küsimusi, nõustub või loobub kutsest);
- 2) teab viisaka käitumise reegleid, püüab neid täita;
- 3) hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist (õige/vale, meeldib / ei meeldi);
- 4) tunneb ära ja nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni;
- 5) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb, teab oma keha osasid;
- 6) räägib õpetaja suunamisel ja abivahendite toel tervisliku eluviisi põhimõtetest: liikumine, toitumine, puhkus ja enese eest hoolitsemine;
- 7) hoolitseb oma hügieeni eest, hoiab puhtust ja korda;
- 8) teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning Eesti riigi sümboleid;
- 9) liikleb ohutult kooliteel ning palub abi õnnetusjuhtumi korral.

2.1.4. Õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Inimeseõpetus - 1. klass 35 tundi

Teemad:

- A. Mina ja meie
- B. Mina ja turvalisus
- C. Kodu ja pere
- D. Mina ja tervis
- E. Mina ja aeg
- F. Mina ja asjad

A. Mina ja meie
Õppesisu
Põhimõisted: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Tervitamine (igapäevane tervitamine koolis, tervitusele vastamine). Enesetutvustamine ja kaaslastega tutvumine dialoogis (nimi, kool, klass). Õpitegevused koolis, õppevahendid. Tüli: vabandamine, leppimine (dialoogi repliigid). Peo-, töö-, spordiriietus (riietusesemed, riietuse sobitamine situatsiooniga).
Õpitulemused
Tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdede- vendade ja vanemate nimed
nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi;
osaleb ühistes (õppe)mängudes ja järgib meeldetuletamisel mängureegleid;
vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks;

tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise;
Lõiming: eesti keel - küsimus-vastus dialoog loodusõpetus – kool kunst ja tööõpetus - enda joonistamine liikumisõpetus – mängureeglid
Lõiming AHK plaaniga: Kooli aktused, tähtpäevade tähistamine ja jõulupidu
Kodukoha käsitluse võimalused: Kooli kogunemised, igapäevane suhtlus teiste kooli õpilastega
IKT ja praktilised tööd: Õppekäik koolimajas; õppemängud klassis; ennast tutvustav plakat

B. Mina ja turvalisus
Õppesisu
Põhimõisted: Sõidutee ohutu ületamine (valgusfoor, ülekäigurada, maantee ületamine). Liikumine jalakäijate teel üksi ja rühmaga. Helkur. Ühissõidukid kodukohas(sõiduki ootamine, sisenemine, väljumine; tänava(sõidutee) ületamine; sõidupilet). Võõras ümbrus, eksimine, abi palumine (dialoogi repliigid), vanemale helistamine.
Õpitulemused
teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt;
tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise;
teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;
Lõiming: eesti keel - kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma loodusõpetus - liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; käitub liikluses ohutult liikumisõpetus - õpilased saavad jalgrattaga sõita; liikluskasvatus.
Lõiming AHK plaaniga: Rattapäev; Välek

Kodukoha käsitlemise võimalused: helkuripuu; käitumine õppekäikudel
IKT ja praktilised tööd: maantee ületamine kooli juures; bussisõit linna

C. Kodu ja pere
Õppesisu
Põhimõisted: Pereliikmed (vanemad, õed-vennad, vanavanemad), nende nimed. Pereliikmete kodused tööd, pereliikmete abistamine, minu kohustused kodus. Kodumaja (talumaja/ eramu/korter suures majas); ruumid kodus (esik, köök, elutuba jt). Mööbel kodus, koolis (esemed, nende otstarve). Kodu asukoht (Eestimaa; küla/linn/alev). Eestimaa, minu kodumaa, Eesti Vabariigi lipp.
Õpitulemused
tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdede- vendade ja vanemate nimed;
teab, et elab Eestis;
teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses.
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - enda perest, kodust või Eesti sümbollikast piltide joonistamine matemaatika - mõisted- noor, vana, noorem, vanem loodusõpetus - elu maal ja linnas, maja, korter, eluruumid
Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäev, Pärimuspäev/kevadpidu, mardipäev/kadripäev, jõulupidu. Heategevuslik ülekooliline projekt; Välek
Kodukoha käsitlemise võimalused: oma kodu leidmine kaardilt, kodude aadressid
IKT ja praktilised tööd: oma kodu joonistamine/papist meisterdamine; Eesti lipu joonistamine/meisterdamine

D. Mina ja tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Kehaosad (pea, kael, keha, käed, jalad), juuksed ja nägu. Kehaosade (nägu, kael, käed, jalad) pesemine, küünte eest hoolitsemine. Hammaste pesemine. Tualeti kasutamine. Toitumine (toidud: supp, praad jne, toidunõud). Käitumine söögilauas: toidu palumine, tänamine.
Õpitulemused
teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu);
järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;
Lõiming: liikumisõpetus ja tants - liikumismängud kehaosade õppimiseks ja kinnistamiseks
Lõiming AHK plaaniga: Välek
Kodukoha käsitluse võimalused: käitumine sööklas; Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: oma toa/klassi koristuspäev

E. Mina ja aeg
Õppesisu
Põhimõisted: Nädal (töö- ja puhkepäevad; eile, täna, homme). Ööpäeva osad (hommik, päev, õhtu, öö). Aasta (aastaajad: laste tegevused, riietus, ohud jalakäijatele liikluses).
Õpitulemused
nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaaegu õiges järjestuses;
Lõiming: matemaatika – mõisted: nädal, nädalapäevad, tööpäev, puhkepäev, eile, täna, homme, aastaajad, hommik, lõuna, õhtu, öö; loodusõpetus - aasta, aastaajad, aeg

Lõiming AHK plaaniga: Kalendermärkmiku kasutamise juurutamine
Kodukoha käsitlemise võimalused: aastaegade muutuste jälgimine kooli ümbruses
IKT ja praktilised tööd: Nädalaplaan klassi seinale; oma kalendermärkmiku täitmine

F. Mina ja asjad
Õppesisu
Põhimõisted: Minu oma, kaaslase oma (enda ja kaaslaste, sh õpetaja asjade kuuluvuse eristamine), asjade palumine kasutamiseks. Ausus asjade jagamisel. Koristustööd ja –vahendid klassiruumis ning kodus.
Õpitulemused
teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;
märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;
Lõiming: loodusõpetus - asjad ja esemed meie ümber, tööriistad ja nende otstarve eesti keel - kujundab lugemise /kuulamise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma enda ja kaaslase asjade eristamises
Lõiming AHK plaaniga: Välek
Kodukoha käsitlemise võimalused: asjade eristamine klassis (klassikaaslased, õpetaja).
IKT ja praktilised tööd: oma toa/klassi koristamispäev; rollimängud

Inimeseõpetus - 2. klass 35 tundi

Teemad:

- A. Mina ja meie
- B. Mina ja liiklus
- C. Mina ja pere
- D. Mina ja aeg
- E. Mina ja kodumaa
- F. Mina ja tervis
- G. Mina ja asjad
- H. Mina ja turvalisus

A. Mina ja meie
Õppesisu
Põhimõisted: Tervitamine: erinevad tervitusväljendid; eakaaslaste ja täiskasvanute tervitamine. Enesetutvustamine ja tutvumine kaaslastega dialoogis (vanus, sünnipäev). Kaaslase kutsumine ühistegevusse. Klassi reeglid (sõnastamine ühisvestluses), reeglite vajalikkus. Suhtluspartnerite näoilmed ja hääletoon (rõõmus, kurb, sõbralik, vihane, üllatunud). Kiusamine (äratundmine), täiskasvanult abi palumine. Oma eksimuse tunnistamine ja vabandamine; positiivne reageerimine vastuseks vabandamisele. Koolitöötajate ametid.
Õpitulemused
tavasituatsioonides suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab;
alustab ja jätkab dialoogi tuttavates situatsioonides;
teab oma ees- ja perekonnanime, vanust ning sünnipäeva;
kutsub õpetaja suunamisel kaaslasti tuttavat (õppe)mängu mängima, jagab mänguasju;
kirjeldab tegevusi, mis talle rõõmu pakuvad;

hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib/ei meeldi;
tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);
tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga;
teab oma vanemate ja koolitöötajate ameteid;
Lõiming: eesti keel - küsimus-vastus dialoog; küsimuste esitamine kaaslastele; positiivset minapilti ja kaaslastega arvestamist toetav lastekirjandus, lugemikutekstid matemaatika - arvuväld, suurustunnused, mõõtmine (aeg, pikkus, kaal) loodusõpetus - minu vajadused ja teiste elusolendite vajadused kunst - oma nime/nimetähedekasutamine kunstitöös; positiivse märkamise oma ja teiste töös; meeleolu väljendamine värvidega; liikumiseõpetus ja tants - teadlikkus oma keha kasutamisest erinevates suhtlemisolukordades.
Lõiming AHK plaaniga: kooli ühisüritused; Tööle kaasa päev
Kodukoha käsitluse võimalused: koolitöötajate ametitega tutvumine; leiab enda huvidele vastava huviringi
IKT ja praktilised tööd: vestlus koolitöötajatega

B. Mina ja liiklus
Õppesisu
Põhimõisted: Individuaalsed ja üldkasutatavad transpordivahendid kodu ja kooli vahel liiklemiseks. Käitumine liiklusvahendites. Liiklusõnnetused jalakäijatega (sõidutee valesi ületamine, seisva liiklusvahendi varjust väljumine, liiklemine talvisel teel) ja juhtumiste teatamine lähimale täiskasvanule.
Õpitulemused
teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel;
Lõiming: eesti keel - dialoogi alustamine ja jätkamine; väit- ja küsilausete moodustamine ja mõistmine; liiklusmärkide iseloomustamine 2-3 tunnuse alusel

Matemaatika - nelinurga ja kolmnurga joonestamine; väljumisajana kellal täistunni ära tundmine, teekonna pikkus 1h ja sellest rohkem või vähem
Kunstiõpetus - liiklusmärkidel värvide ja geomeetriliste kujundite nimetused; liikumisõpetus: füüsiline aktiivsus õppekäikudel
Lõiming AHK plaaniga: Rattapäev, Välek
Kodukoha käsitluse võimalused: Käitumine õppekäikudel; helkuripuu
IKT ja praktilised tööd: maantee ületamine kooli juures; oma kooliteekonna joonistamine; bussisõit; liiklusmärkide joonistamine

C. Mina ja pere
Õppesisu
Põhimõisted: Minu kodu (ruumid, sisustus), aadress. Lemmikloom kodus. Koduarmastus.
Õpitulemused
teab oma kodust aadressi, nimetab oma kodukoha;
nimetab oma lähisugulasi;
teab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;
Lõiming: eesti keel - tunneb ja mõistab pereliikmete ja sugulaste nimetusi; kirjutab suure algustähe inimeste nimedes; nimetab objektide tunnuseid piltidele toetudes; kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest 3-4 lausega Matemaatika - suurustunnused (<i>suur-väike, suurem-väiksem, ühesuurused, pikk-lühike</i>); ruumisuhed (<i>ülal-all, ülemine-alumine, vasak-parem</i>); töö hulkadega (kuni 10 elemendi ja 3 tunnusega – värv, kuju, suurus, hulkade moodustamine, võrdlemine, võrdsustamine, samaväärsete hulkade leidmine ja hulgast osahulga eraldamine); hulga, arvu ja numbri seos 1–10 loendamine kasvavas ja kahanevas järjekorras, võrdus ja võrratassuhted arvude ja hulkade vahel); ajamõisted (puhke- ja tööpäevad; enne-pärast, varem-hiljem) loodusõpetus - lemmiklooma eest hoolitsemine, tema vajadused kunst - tänavasildi kujundamine, õnnitluskaart koju; perepuu täiendamine
Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäev, Pärimuspäev/kevadpidu, mardipäev/kadripäev, jõulupidu.
Kodukoha käsitluse võimalused: oma kodu leidmine kaardilt, kodude aadressid

IKT ja praktilised tööd: õnnitluskaardi saatmine koju (ümbriku vormistamine, aadress); oma perepuu koostamine; oma maja ja/või aadressi (nt tänava ja majasildi) pildistamine.

D. Mina ja aeg
Õppesisu
Põhimõisted: Aastaring - kuude nimetused, aastaajad, kuupäevad; oma sünnipäeva teadmine; kella tundmine tunni täpsusega; päevakava
Õpitulemused
teab oma vanust ja sünnipäeva;
tunneb kella täistundides;
Lõiming: eesti keel - küsimus-vastus dialoog; orienteerumine ajaühikute järjestuses (enne-pärast), nimetuste tundmine: aasta ja aastaajad, kuud, nädal ja nädalapäevad, ööpäev ja selle osad, tund. Orienteerumine tegevussituatsioonis: samal ajal, praegu, enne, pärast ja ajaühikutes (enne – pärast - samal ajal) orienteerumine, nende järjestamine. Kellaaeg: täistund, selle sõnastamine. matemaatika - järgarvsõnad kuupäeva ütlemlisel; ajasuhete eile, täna, homme, üleile ja ülehomm seostamine nädalapäevadega; aja määramine täistundides loodusõpetus - päeva ja öö vaheldumine; kunstiõpetus: kella meisterdamine liikumisõpetus ja tants - liikumine päripäeva ja vastupäeva
Lõiming AHK plaaniga: Kalendermärkmiku kasutamise juurutamine
Kodukoha käsitluse võimalused: huviringide ajakava; õppekäigud ja matkad
IKT ja praktilised tööd: kella meisterdamine; oma kalendermärkmiku täitmine; matkal aja arvestamine

E. Mina ja kodumaa
Õppesisu

Põhimõisted: Eesti Vabariigi lipp ja sellega seotud kombed, Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine
Õpitulemused
väärtustab Eestit - oma kodumaad;
Lõiming: eesti keel - pildi kirjeldamine
matemaatika - järgarvsõnad kuupäeva ütlemisel
kunst - talvine maastik Eestimaal
tants - eesti rahvatantsud ja rahvariided
Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäeva tähistamine; Pärimuspäev; Rohelise Kooli projekt
Kodukoha käsitlemise võimalused: rahvariietega tutvumine
IKT ja praktilised tööd: õppekäik Pika Hermannini torni juurde; sini-must-valge maastikupildi joonistamine; väikeste käsilippude meisterdamine kooli aktuseks

F. Mina ja tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Liikumine, puhkus ja uni, keha puhtus, meie toit, käitumine toidulauas, suutervis, haige ja terve
Õpitulemused
järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
nimetab näitvahenditega toetudes tervisele kasulikke toite;
käitub söögilauas viisakalt (palub, tänab, räägib vaikse häälega, hoiab puhtust);

Lõiming: eesti keel - küsimus-vastus dialoog

kunst: temaatilised joonistused, värvipiltide värvimine

kõik ainetunnid: liikumispausid

Lõiming AHK plaaniga: Välek (valmistumine, vastavalt riitumine, esmaabi punkt); Rattapäev; talvine liikumisharrastuste päev

Kodukoha käsitlemise võimalused: käitumine sööklas (sh kätepesu); kooli medõe teematunnid; Tervisepäev

IKT ja praktilised tööd: poemäng; õppekäik Tervishoiu Muuseumisse; esmaabikoolitus; esmaabi andmine Väleki harjutuspunktis ja klassis rollimängudes

G. Mina ja asjad

Õppesisu

Põhimõisted: Vanad ja uued asjad, asjad ja prügi

Õpitulemused

eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta;

Lõiming: loodusõpetus - loodushoid, jäätmete sorteerimine

kunst: taaskasutusmaterjalidest meisterdamine.

Lõiming AHK plaaniga: Rohelise Kooli projekt

Kodukoha käsitlemise võimalused: jäätmete sorteerimine klassis ja koolis

IKT ja praktilised tööd: meisterdamine taaskasutatud materjalidest; õppekäik muuseumi, jäätmejaama

H. Mina ja turvalisus

Õppesisu
Põhimõisted: Võõrad inimesed, asjad ja loomad; võõras ümbrus ja eksimine
Õpitulemused
tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);
tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga;
teab ohtusid võõraste inimestega suhtlemisel;
oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks
Lõiming: eesti keel - tundesõnavara, küsimus-vastus dialoog
kunst: näoväljenduste lugemine
Lõiming AHK plaaniga: Välek; Rattapäev
Kodukoha käsitlemise võimalused: kooli kogunemised ja ühisüritused
IKT ja praktilised tööd: rollimängud kooli territooriumil (abi palumine)

Inimeseõpetus - 3. klass 35 tundi

Teemad:

- A. Käitumine ja suhtlemine
- B. Mina ja tervis
- C. Mina ja perekond
- D. Eesti minu kodumaa
- E. Mina ja aeg
- F. Mina ja turvalisus

A. Käitumine ja suhtlemine	
Õppesisu	
Põhimõisted: Mina: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Minu erinevused ja sarnasused teistega. Iga inimene on tähtis, inimeste õigused. Uhkustamine. Valetamine (vale tagajärjed, vale ülestunnistamine, tõe rääkimine). Näoilmed. Käitumine koduümbruses ja naabritega arvestamine. Käitumine raamatukogus, raamatu laenutamine ja hoidmine. Käitumine söögilauas, külas käies, sünnipäeval olles (sünnipäevale kutsumine, peo planeerimine, sobiv kingitus).	
Õpitulemused	
alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine);	
nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb;	
hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;	
teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid;	
tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni;	
Lõiming: eesti keel - kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - enda portree joonistamine, erinevate emotsioonide kujutamine	

muusika - väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu liikumisõpetus ja tants - liikumismängud
Lõiming AHK plaaniga: Felix Tungali jooks (erinev füüsiline võimekus), Spordipäevad; pidulikud aktused
Kodukoha käsitluse võimalused: erinevad kultuurilised taustad meie kooliõpilaste seas; küla raamatukogu; käitumine sööklas
IKT ja praktilised tööd: õppekäik raamatukokku, raamatu laenutamine; klassiõhtu planeerimine; enda portree joonistamine või ennast tutvustav plakat

B. Mina ja tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Minu enesetunne. Terve ja haige inimene, ravimid. Haiguse tunnused (nohu, köha, palavik, valu, lööbed), teavitamine halvast enesetundest. Kuidas haigusi ära hoida? Tervislik eluviis (õige toitumine, liikumine, uni).
Õpitulemused
teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust;
teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslasi;
teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud;
kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport;
nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;
Lõiming: eesti keel - kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma muusika - väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; tööõpetus - toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta; toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta liikumisõpetus ja tants - teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele.
Lõiming AHK plaaniga: Välek, Rattapäev; Felix Tungali jooks; spordipäevad
Kodukoha käsitluse võimalused: looduslik mitmekesisus kooli ümbruses – tunnid ja matkad värskes õhus; kooli huviringid; kooliõe tund; Tervispäev

IKT ja praktilised tööd: kätepesu plakati koostamine; kätepesu harjutamine

C. Mina ja perekond

Õppesisu

Põhimõisted: Suurpere ja väikepere. Minu pere (pere liikmed, nende nimed, tegevused, koostegemised). Hoolin enda perest (kohustused, arvestamine üksteisega).

Õpitulemused

kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede-vendade vanus, vanemate tegevus;

küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel;

Lõiming: eesti keel - kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma

kunstiõpetus - joonistab perepildi

matemaatika - noorem, vanem

Lõiming AHK plaaniga: Tööle kaasa päev; Pärimuspäev/kevadpidu, mardipäev/kadripäev, jõulupidu. Heategevuslik ülekooliline projekt; Välek

Kodukoha käsitlemise võimalused: erinevad kultuurilised taustad meie kooliõpilaste seas;

IKT ja praktilised tööd: kaardimäng „Erinevad pered“; fotod kodust ja pereliikmetest; enda perepildi joonistamine

D. Eesti minu kodumaa

Õppesisu

Põhimõisted: Eestimaa on minu kodumaa. Sümbolid: vapp, hümn; pealinn, president, naaberriigid. Eesti rahvussümbolid: rukkilill, suitsupääsuke. Pühad ja kombed (vastlapäev, kadripäev, mardipäev, advent, jõulud).

Õpitulemused

teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);
Lõiming: eesti keel – arutelu kodumaa sümbolite üle loodusõpetus - leiab oma kodukoha, Tallinna Eesti kaardil muusika - väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; oskab laulda Eesti hümn tööõpetus - märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös kunstiõpetus - märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös
Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäev, Pärimuspäev; Pärimuspäev/kevadpidu, mardipäev/kadripäev, jõulupidu
Kodukoha käsitluse võimalused: kodukohas toimuvad sündmused
IKT ja praktilised tööd: Eesti sümbolite raamatukese meisterdamine; Eesti lipu värvides maastiku maalimine

E. Mina ja aeg
Õppesisu
Põhimõisted: Aastaajad, tegevused, ohuolukorrad. Kalender (aasta, kuud, nädalapäevad, tähtpäevad). Minu päev ja kell (pool-ja täistund, tegevuste ajaline järjekord). Vaba aja sihipärane kasutamine, huviringid.
Õpitulemused
tunneb kella täis- ja pooltundides;
nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;
Lõiming: eesti keel - aastaegade teemalised tekstid ja luuletused matemaatika - tunneb kella täis-ja pooltundide ning seostab neid teadmisi oma elu tegevuste ja sündmustega loodusõpetus – aastaegade vaheldumine ja iseloomulikud tunnused.
Lõiming AHK plaaniga: Kalendermärkmiku täitmise juurutamine; nädalaplaan
Kodukoha käsitluse võimalused: leiab enda huvidele vastava huviringi; matkad looduses
IKT ja praktilised tööd: oma kalendermärkmiku täitmine; nädala eesmärgistamine; nädalaplaan klassi seinal

F. Mina ja turvalisus
Õppesisu
Põhimõisted: Minu koolitee, liiklus. Segavad tegevused liikluses. Ohud kooliteel. Tundmatud ained minu ümber, nendega tegutsemine. Ohtlike ainete märgistus. Kiirabi, politsei, päästeamet. Helistan numbril 112 (abi vajadus, helistamine ja info edastamine).
Õpitulemused
teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;
palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.
Lõiming: eesti keel - kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma liikumisõpetus ja tants - arvestab peamisi turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtteid; arvestab tegevustes kaaslast; märkab abi vajamist tunnis ja kutsab abi ohuolukorras loodusõpetus - liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; käitub liikluses ohutult
Lõiming AHK plaaniga: Välek, Rattamatk
Kodukoha käsitlemise võimalused: kooliteega tutvumine; esmaabipunkt Välekil
IKT ja praktilised tööd: rollimängud; kodukeemia pudelite siltidega tutvumine (ohtlikud ained); oma koolitee kaardistamine/joonistamine

Õppe-ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

6. klassi lõpetaja:

- 1) märkab ja aktsepteerib inimeste erinevusi (rahvus, välimus, vanus, tervis jm);
- 2) leiab õpetaja juhendamisel infot erinevatest teabeallikatest (sh tekstidest ja internetist);
- 3) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega;
- 4) mõistab oma õigusi ja kohustusi (suhtlemine, käitumine, õppetöö) ning teadvustab põhjuseid ja tagajärgi;
- 5) analüüsib ja hindab enda ja kaaslaste käitumist ning kasutab tuttavates olukordades situatsioonist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;
- 6) teab murdeeaga seotud muutusi ning oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi;
- 7) teab riskikäitumisega kaasnevat ohtusid liikluses, vees, tule kasutamisel, toitumisel, uimastite tarbimisel ja internetis suhtlemisel, oskab abi küsida;
- 8) teab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises, oskab prügi sorteerida;
- 9) selgitab, milleks kasutatakse raha; mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust.

Inimeseõpetus - 4. klass 70 tundi

Teemad:

- A. Käitumine ja suhtlemine
- B. Inimene ja tervis
- C. Perekond ja kodukoht
- D. Inimene ja aeg
- E. Inimene ja teave
- F. Inimene ja töö. Inimene ja asjad.
- G. Inimene, säästlikkus ja turvalisus

A. Käitumine ja suhtlemine
Õppesisu
Põhimõisted: Mina. Igaühe individuaalsus ja väärtuslikkus, sooline kuuluvus. Mina ja endasse suhtumine. Lapse õigused ja kohustused. Sõprade valimine ja hoidmine, ühistegevus. Klassiõhtu, sisukate peotegevuste valik ja planeerimine. Eakaaslaste ja täiskasvanute kõnetamine. Abivalmidus klassis: abi vajamine ja küsimine, abi vastuvõtmine, abivajajate märkamine ja abi pakkumine. Vägivaldne käitumine: tõukamine, ehmatamine, narrimine jne, võimalikud konfliktid igapäeva koolielus. Teatamine, kaebamine.
Õpitulemused
osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis (teade – teade);
nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huvisid;
analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi;
jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid;
tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;

Lõiming: eesti keel - lood, mis seostuvad sobiva/ebasobiva käitumise ning omavahelise suhtlemise teemadega kunst ja tööõpetus - enda sõbra joonistamine.
Lõiming AHK plaaniga: Ruila kooli sünnipäev, Kaunite kunstide õhtu
Kodukoha käsitluse võimalused: raamatukogu, poe külastamine.
IKT ja praktilised tööd: klassiõhtu planeerimine

B. Inimene ja tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Õppimise tervishoid: rüht, õige istumine, silmade tervishoid, puhkus, sport. Kahjulikud harjumused: liigne televiisori vaatamine ja arvuti kasutamine jms. Suitsetamine ja alkoholi tarvitamine, nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele. Isiklikud toitumisharjumused, mõju enesetundele. Esmased kodused ravivõtted külmetushaiguste korral. Esmaabi lihtsamate vigastuste puhul: löikehaav, ninaverejooks jne.
Õpitulemused
teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele;
Lõiming: liikumisõpetus ja tants - märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras; isiklik hügieen ja ohutusnõuded; liikumise ja toitumise olulisus tervisele loodusõpetus - kasutab korrektselt inimese kehaga seotud mõisteid muusikaõpetus - loomuliku kehahoiu (rüht, õige asend istumisel ja seismisel) ja laulmisele omaste hingamispõhimõtete kinnistamine.
Lõiming AHK plaaniga: Välek (valmistumine, vastavalt riietumine, esmaabi punkt); Rattapäev
Kodukoha käsitluse võimalused: Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: enda toitumise kaardistamine ja analüüs; esmaabi andmine Väleki harjutuspunktis ja klassis rollimängudes

C. Perefond ja kodukoht
Õppesisu
Põhimõisted: Minu sugupuu: perekond ja lähisugulased. Pereliikmete lahkumine ja lein, käitumine matustel ja surnuaias. Maa- ja linnakodu: hooned, puhtus, korrasoid. Kodutus, lastekodu kui üks peretüüp. Kodukoha sümbolid: lipp, vapp. Kodukoha rikkused. Transpordivahendid kodukohas tänapäeval ja minevikus. Sõidupilet ühissõidukis: ostmise jm toimingud. Muuseumid kodukohas, käitumine muuseumis. Pühad ja kombed: aastavahetus, Eesti Vabariigi aastapäev, vastlapäev, jaanipäev jne.
Õpitulemused
nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus;
kirjeldab oma pere traditsioone;
kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta;
Lõiming: muusika – hümn eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma loodusõpetus - maa- ja linnakodu, kodukoha rikkused.
Lõiming AHK plaaniga: Pärimuspäev, Eesti Vabariigi aastapäev, Mardipäeva laat, Ruila kooli sünnipäev
Kodukoha käsitluse võimalused: Pärimuspäev/kevadpidu, mardipäeva/kadripäev. Tunneb Saue valla ja Ruila kooli sümbolikat, Felix Tungali mälestuspink, "Seltsimees laps" vaatamine ja arutelu. Mõisa ajalugu
IKT ja praktilised tööd: käitumine õppekäikudel

D. Inimene ja aeg
Õppesisu
Põhimõisted: Kellaaja määramine veerandtunnise täpsusega. Kellaajast kinnipidamine: täpsus, hiline mine, selle tagajärjed. Õpilase päevakava koostamine, õppimine, puhkus, vaba aja tegevused.
Õpitulemused

tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaaegu oma päevakavaga;
Lõiming: matemaatika - kella tundmine veerandtunnise täpsusega seostades kellaaegu oma päevakavaga.
Lõiming AHK plaaniga: Kalendermärkmiku kasutamise juurutamine
Kodukoha käsitlemise võimalused: kooli huviringid
IKT ja praktilised tööd: enda päevakava koostamine kellaaajalise täpsusega nädala jooksul, oma kalendermärkmiku täitmine. Nädala eesmärgistamine

E. Inimene ja teave
Õppesisu
Põhimõisted: Koolistend, kooli koduleht, ajakiri lastele, kuulutus ajalehes/stendil: teabeallikate kasutamine. Kirja saatmine.
Õpitulemused
leiab koostegevuses teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt;
Lõiming: eesti keel - lihtsama kirjaliku töö vormistamine arvutis või paberil, järgib õpitud keelereegleid.
Lõiming AHK plaaniga: Koduõppepäev, jõulupidu.
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine
IKT ja praktilised tööd: Kirja ja e-kirja kirjutamine, vormistamine ja saatmine. Infootsing kooli kodulehelt ja muuseumi stendidelt kooli ja mõisa ajaloo kohta.

F. Inimene ja töö. Inimene ja asjad.
Õppesisu
Põhimõisted: Töö, selle eesmärk ja tulemus: produkt, tasu. Pereliikmete tööd: tööde jaotus, koostöö koduses majapidamises. Õpilase töö koolis, kohuse- ja vastutustunne töö tegemisel, tööarmastus.

Lapse taskuraha, selle otstarbekas kulutamine: lihtsamate ostude sooritamine. Raha kogumine. Ostud toidupoes: ostja ja müüja suhtlemine, raha kasutamine lihtsamates tehingutes. Tehingud postkontoris.
Õpitulemused
teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust;
planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist;
Lõiming: matemaatika - taskuraha kasutamise planeerimine, raha mõiste kujunemine.
Lõiming AHK plaaniga: Mardipäeva laat
Kodukoha käsitlemise võimalused: Mardipäevalaat - reklaami tegemine.
IKT ja praktilised tööd: Mardipäevalaadale toodete valmistamine ja müümine.

G. Inimene, säästlikkus ja turvalisus
Õppesisu
Põhimõisted: Olmejäätmete tekkimine klassis ja kodus majapidamises: tegevused, nende tagajärjel tekkiv prügi. Jäätmete individuaalne käitlemine. Liiklusmärgid kodu ümbruses ja kooliteel: ülesanne, vajalikkus. Jalgrattaga (rulaga, rulluiskudega) sõitmine ja ohud. Tuleohutuseeskirjade järgimine lapse igapäevastes tegevustes. Käitumine tulekahju korral. Käitumine tulekahjuhäire korral. Käitumine veekogude juures, basseinis, veekeskuses. Käitumine metsas, loodusmatkal: loodussäästlik käitumine, käitumine eksimise korral.
Õpitulemused
tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;
sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejätmeid;
teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).

Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma
loodusõpetus - veeohutusega seotud teemad.

Lõiming AHK plaaniga: Rohelise Kooli projekt

Kodukoha käsitlemise võimalused: „Teeme ära“ koristuspäev.

IKT ja praktilised tööd: käitumine matkal. Klassis tekkiva ja liigiti kogutava prügi koguse analüüs nädala jooksul.

Inimeseõpetus - 5. klass 70 tundi

Teemad:

- A. Käitumine ja suhtlemine
- B. Inimene ja tervis
- C. Perekond ja kodukoht
- D. Inimene ja aeg
- E. Inimene ja teave
- F. Inimene ja töö. Inimene ja asjad.
- G. Inimene, säästlikkus ja turvalisus

A. Käitumine ja suhtlemine	
Õppesisu	
Põhimõisted: Mina, suhtlemine, abivalmidus. Enesetutvustamine dialoogis, arvestades vestluspartneri vanust (eakaaslane, täiskasvanu). Suhtlemine võõrastega; kellele milliseid isikuandmeid võib avaldada. Igapäevased suhtlussituatsioonid kodus ja koolis (positiivsed-negatiivsed ettepanekud, konfliktid jne): hindamine (tingimused, põhjus, tagajärg); suhtlemiseesmärkide mõistmine (käsk, korraldus, palve, keeld, teave jne). Vägivaldse (füüsiline, vaimne) käitumise äratundmine, käitumine ohvri ja pealtnägijana. Vanad inimesed, nooremad kaaslased, erivajadustega inimesed: abivajaja märkamine ja abi pakkumine, abistamine. Abi vajaduse ja enda võimaluste hindamine abi pakkumisel.	
Õpitulemused	
märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes;	

osaleb eri tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne);
kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis;
kirjeldab ja analüüsib õpetaja suunamisel oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (soovid, põhjus-tagajärg);
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes
Lõiming AHK plaaniga: aktused ja õppekäigud, Välek
Kodukoha käsitluse võimalused: käitumine bussis, poes, koolis, raamatukogus
IKT ja praktilised tööd: õppekäigud (nt teatrikülastus), rollimängud

B. Inimene ja tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Meeled, haigestumine ja selle ennetus, esmaabi, uimastid. Meeleelundite (nägemis-, kuulmis-, haistmis-, maitsemis-, kompimis- ja tunnetamis-) ülesanded, tervishoid. Erivajadustega inimesed (meeleelundite kahjustuste tagajärjel), alternatiivsed suhtlemisvahendid. Enesetunde kirjeldus dialoogis arstiga (levinumad külmetus- ja nakkushaiguste tunnused), ravirežiimi järgimine. Haiguste ennetamine (tervislikud eluviisid). Tervisesport ja liikumine, sportimisvõimalused kodukohas, Eesti tuntumad sportlased. Piisava une ja puhkuse vajalikkus. Valikud toitumisel. Esmaabi põletuse, külmumise, minestuse korral. Tubakas, alkohol, narkootikumid (kanep); alkoholi ja tubaka mõju õppimisvõimele ja käitumisele. „Ei“ ütlemine uimastitega seotud situatsioonides.

Õpitulemused
kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi, teab hoolitsematuse tagajärgi;
kirjeldab uimastite (alkoholi, tubaka) tarbimise mõju õppimisvõimele ja käitumisele;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; liikumisõpetus ja tants - märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele; liikumispäevik.
Lõiming AHK plaaniga: Talvine liikumisharrastuste päev; Välek (valmistumine, vastavalt riietumine, esmaabi punkt); rattapäev
Kodukoha käsitluse võimalused: Rattapäev, Välek, Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: Magamisharjumuste ja toitumise ning liikumise kaardistamine ja analüüs. Esmaabi punkti ülesanded Välekil ja klassis rollimängudes. Õppekäik Tervishoiumuuseumi.

C. Perekond ja kodukoht
Õppesisu
Põhimõisted: Elu maal ja linnas, kodukoha eluolu, perekond, pühad ja kombed. Levinumad tegevusvaldkonnad, ametid jms). Kodukoha rahvariided, rahvariiete kandmine tänapäeval ja minevikus. Kodukoha tähtsamad traditsioonid (laulu- ja tantsupidu jms). Peretraditsioonid (pereliikmete ühised tegevused, peretraditsioonide määratlemine ühisvestluses, sarnasused-erinevused kaaslastega). Ülestõusmispühad, karjalaskepäev, Jüripäev, hingedepäev.
Õpitulemused
jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid;

mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - leiab Eesti kaardil oma kodukoha, Eesti suuremad saared, järved, jõed ja linnad; toob näiteid oma kodukoha looduslikust mitmekesisusest ja inimeste tegevusest (sh olulisemad asutused ja ettevõtted, inimeste tegevusalad); tants – pärimustantsud
Lõiming AHK plaaniga: Pärimuspäev, Ruila kooli sünnipäev, Mardipäevalaat, Vabariigi aastapäeva tähistamine
Kodukoha käsitluse võimalused: Ruila Tervisepäev kui perepäev
IKT ja praktilised tööd: Ruila kooli muuseumiga tutvumine, ajaloomuuseumi külastus. Kogub kooliga seotud mälestusi oma vanematelt, oma peretraditsioonide kirjutamine. Infootsing kodukoha pärimuse kohta.

D. Inimene ja aeg
Õppesisu
Põhimõisted: Aeg, ajakava.
Aja määramine minutilise täpsusega, kellaaja kahesugune määramine (toetudes ööpäeva osadele).
Päeva ja nädala ajakava, vaba aja tegevuste mitmekesisus (positiivsed ja negatiivsed harjumused päevakavas: ajakulu, valikute tegemine jne).
Õpitulemused
mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - õpilane seostab kalendri järgi aja määramist aastaegade ja ilmaga; matemaatika - õpilane määrab aega kella (minuti täpsusega) ja kalendri järgi ning koostada õpetaja abiga endale päevakava.
Lõiming AHK plaaniga: Kalendermärkmiku kasutamise juurutamine, koduõppepäev.
Kodukoha käsitluse võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine

IKT ja praktilised tööd: Oma kalendermärgmiku täitmine, õppeperioodi eesmärgistamine.

E. Inimene ja teave

Õppesisu

Põhimõisted: TV-kava, infootsing, reklaam.

TV-kava sisu, eakohased saated, telesaadete hulgast valikute tegemine. Pilt-teatmeteosed, internet: kooli kodulehekülg (teabeallikate kasutamine). Reklaamide sisu ja eesmärk.

Õpitulemused

otsib õpetaja juhendamisel teavet teatmeteostest või internetist;

teab, kuidas suhelda sotsiaalmeedias;

teadvustab reklaamide eesmärke;

Lõiming: eesti keel - õpilane vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;
matemaatika - õpilane vaatab telekavast nädalapäeva ja kellaaja (saate algusaeg, kestvus, lõpuaeg); oskab õpetaja abiga koostada endale päevakava.

kunst - oskab vaadata, kes on internetist leitava foto autor ja ei tee digitaalkujutiste salvestamise ning edastamisega kellelegi kahju; kujundab reklaamplakati.

Lõiming AHK plaaniga: Koduõppepäev

Kodukoha käsitlemise võimalused: Mardipäevalaat - reklaami tegemine.

IKT ja praktilised tööd: Reklaamide analüüs. Kooli kodulehe põhjal koolist ülevaade. Päevakava koostamine. Reklaamplakati kujundamine.

F. Inimene ja töö. Inimene ja asjad.

Õppesisu

Põhimõisted: Palgatöö, kulutused peres, raha hoidmine ja kogumine.

Töö teema (sh palk, mõistlikud kulutused, säästude kogumine) on lihtsustatud õppel olevate laste tulevases elus toimetuleku jaoks äärmiselt oluline teema. Palgatöö analüüsil tuleb rõhutada, et paljud oskused, mis tulevad kasuks töö leidmisel ja tööl püsimisel, kujundatakse juba koolis (püsivus, kellaegadest kinnipidamine, vajalike ülesannete õigeaegne sooritamine, sh kodutööd).

Palgatöö, selle tulemus ja eesmärk, ametis püsimise üldised tingimused (võrdlus õpilase käitumisega koolis).

Kulutused peres lapse heaolu eest hoolitsemisel (lapse põhivajadused ja soovid, pere majanduslike võimalustega arvestamine jms), asjade väärtus sõltuvalt nende vajalikkusest.

Raha hoidmise viisid: hoiukarp, pank. Raha kogumine.

Õpitulemused

mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;

Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma;

matemaatika - Süveneb teadmine, et enda ja pere soovide ja vajaduste täimine sõltub pere sissetulekust.

Lõiming AHK plaaniga: Mardilaat, Rahatarkuse nädal

Kodukoha käsitluse võimalused: Tervisepäeva Mardilaadaks toodete valmistamine ja müük

IKT ja praktilised tööd: Töövarjupäeval osalemine. Poemäng, rahatarkuse lauamängud.

G. Inimene, säästlikkus ja turvalisus

Õppesisu

Põhimõisted: Säästlik tarbimine, jäätmete liigiti kogumine, ohutu käitumine.

Vee ja elektri säästlik tarbimine koolis ja kodus.

Olmejäätmete (tava-, taaskasutatavad, ohtlikud jäätmed) käitlemine koduses majapidamises (prügi sorteerimine ja ärapaigutamine, kogumispunktid, jäätmete kompostimine).

Liiklusõnnetuste peamised põhjused, liiklusõnnetusest teatamine ja abi kutsumine. Pürotehnika (ost-müük alaealistele, kasutamine). Pommiähvarduse tegemisega kaasnevad ohud ja tagajärjed, käitumine pommiähvarduse korral.

Õpitulemused

kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis;

kirjeldab vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi kodus ning koolis;

nimetab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises;

kirjeldab ja teadvustab pürotehnika jt ohtlike ainete väärkasutusega kaasnevaid tagajärgi.

Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma;
matemaatika - tekstülesannete lahendamisel saab käsitleda vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi ning olmejäätmete käitlemist;
loodusõpetus - tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab; teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnahoiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes kodus ja koolis;
kunstiõpetus - kasutab meisterdades taaskasutusmaterjale, kasutab materjale säästlikult.

Lõiming AHK plaaniga: Rohelise kooli projekt, Välek

Kodukoha käsitluse võimalused: „Teeme ära“ koristustalgud

IKT ja praktilised tööd: Pere tarbimisharjumuste kaardistamine, õppekäik jäätmekäitlusjaama, prügi sorteerimine klassis, matk loodusesse

Inimeseõpetus - 6. klass 70 tundi

Teemad:

- A. Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega
- B. Mina ise
- C. Inimese tervis
- D. Inimese areng
- E. Inimese välimus
- F. Inimene ja kodu
- G. Inimene ja teave
- H. Inimene, säästlikkus ja turvalisus

A. Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega
Õppesisu
Põhimõisted: Miks me suhtleme? Kuidas me suhtleme? Rääkimine ja kuulamine. Kuidas inimesi mõjutada? Suhtlemine sõpradega ja “sõpradega”. Mina arvan nii! Ütlen EI! Arusaamatused ja tülid. Valetamine. Süüteo ülestunnistamine ja vabandamine. Olen iseseisev. Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega.
Õpitulemused
märkab ja jätab suhtlemisel meelde kaaslaste seisukohti, eristab kohast ja kohatut käitumist/suhtlemist;
analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja käitumist (käitumise eesmärk, põhjus–tagajärg suhe);
kasutab tuttavates olukordades suhtlemissituatsioonist, -partnerist ja -eesmärgist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;
mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma liikumisõpetus ja tants: liikumismängud

Lõiming AHK plaaniga: aktused
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine
IKT ja praktilised tööd: Rollimängud klassis.

B. Mina ise
Õppesisu
Põhimõisted: Mina-pilt ehk kes ma olen. Minu võimed ja oskused. Huvitegevus. Mis segab õppimist? Inimeste sarnasused ja erinevused. Enesehinnang. Suhtlemine iseendaga.
Õpitulemused
kirjeldab ja hindab plaanile toetudes oma huvisid ja toimetulekut koolis (õnnestumised, raskused jms);
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - enda portree joonistamine
Lõiming AHK plaaniga: Kaunite kunstide õhtu; spordipäevad, Felix Tungali jook; Playback
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine. Huviringide valik.
IKT ja praktilised tööd: Sotsiaalmeedia profiili loomine iseendast; tunnis käitumise reeglite plakati koostamine

C. Inimese tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Inimese keha. Tugi- ja liikumiselundkond. Nahk. Närvisüsteem. Vereringeelundkond. Hingamiselundkond. Seedeelundkond. Eritus- ja ekskretsioonielundkond. Tervislik toitumine. Toiduta ei saa! Ebatervislik toit. Kuidas lugeda pakendit? Esmaabi toidumürgituse korral. Uimastitega seotud mõisted. Alkoholi mõju inimese organismile. Tubaka mõju inimese organismile. Energiajoogid.
Õpitulemused

teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad organid;
nimetab ebatervisliku toitumise võimalikke tagajärgi, oskab valida erinevate toitude hulgast tervisele kasulikke;
kirjeldab uimastite mõju organismile ja käitumisele;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - kasutab korrektselt inimese kehaga seotud mõisteid tööõpetus - tervisliku salati valmistamine liikumisõpetus ja tants - liikumismängud, praktilised ülesanded oma keha tunnetamiseks
Lõiming AHK plaaniga: Talvine liikumisharrastuste päev; Välek
Kodukoha käsitluse võimalused: Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: Oma toitumisharjumuste kaardistamine ja analüüs. Tervisliku salati valmistamine. Pakendite uurimine.

D. Inimese areng
Õppesisu
Põhimõisted: Muutuste aeg. Kehalised muutused murdeas. Poiste ja tüdrukute erinevused. Üldine hügieen murdeas. Muid muutusi murdeas. Mulle meeldib keegi!?
Õpitulemused
teab murdeega seotud muutusi inimese kehas ja käitumises, mõistab arengu individuaalsust;
Lõiming: loodusõpetus - kasutab inimese kehaga seotud mõisteid matemaatika - enda pikkuse ja siruulatuse mõõtmine, võrdlemine kunstiõpetus - plakati joonistamine
Lõiming AHK plaaniga:
Kodukoha käsitluse võimalused: Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: enda pikkuse ja siruulatuse mõõtmine, võrdlemine; plakat poisist ja tüdrukust

E. Inimese välimus
Õppesisu
Põhimõisted: Mida me seljas kanname? Räägime sobivatest riietest. Riiete ja jalatsite hooldus. Jalatsite hooldamine. Juuksed korda! Käed ja jalad puhtaks! Inimese välimus.
Õpitulemused
hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - endale sobiva riietuse joonistamine või kollaaži tegemine
Lõiming AHK plaaniga: Playback, jõulupidu, aktused, spordiüritused.
Kodukoha käsitluse võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine
IKT ja praktilised tööd: Sobiva riietuse joonistamine erinevateks olukordadeks; oma rõivaste hooldusmäärgistuse leidmine, pesuvahendi kasutajainfo leidmine, kingade puhastamine; reklaamplakati tegemine

F. Inimene ja kodu
Õppesisu
Põhimõisted: Minu kodu. Kodu korda! Meil on täna suurpuhastus. Meile tulevad külalised. Lähme külla. Minu riigi ja kodukandi tuntud inimesed. Elukutsed. Ettevõtted minu kodukohas.
Õpitulemused
koostab õpetaja juhendamisel kodu korrashoiuga seotud tegevuste plaani (tööde järjekord, vahendid, tööjaotus);
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma loodusõpetus - Eestimaa ja kodukoha kaartide uurimine kunstiõpetus - unistuste kodu joonistamine

Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäev; Pärimuspäev; Tööle kaasa päev
Kodukoha käsitlemise võimalused: Piirkonna ettevõtte külastamine.
IKT ja praktilised tööd: Unistuste kodu joonistamine; Eesti ja kodukoha kaardi uurimine, Google mapsis kodukoha vaatamine, oluliste ettevõtete väljatoomine. Kodukandi ettevõtte külastus.

G. Inimene ja teave
Õppesisu
Põhimõisted: Internet. Kuidas internetis infot leida? Ajakirjandus. Sõiduplaanid. Telefon.
Õpitulemused
hangib õpetaja juhendamisel teavet kaaslastelt (küsimuste esitamine) ja eriliigilistest tekstidest (internet, meedia, teatmeteosed, sõiduplaanid);
oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane;
mõistab telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka kasutamise vajalikkust ning teab võimalikke riske;
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma.
Lõiming AHK plaaniga: Koduõppepäev.
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kohaliku bussiliini sõidugraafikud ja sõiduplaan.
IKT ja praktilised tööd: Kooli kodulehe uurimine. Sõiduplaanide uurimine.

H. Inimene, säästlikkus ja turvalisus
Õppesisu
Põhimõisted: Tulekahju tekkimise põhjused. Tegutsemine tulekahju korral. Ohutu ujumine. Ohutu paadisõit. Kodukeemia kasutamine.
Õpitulemused
teab kodukeemia ja ravimite väärkasutuse tagajärgi ja selle ennetamise võimalusi;

kirjeldab peamisi tule- ja veeohutuse nõudeid ning käitumisstrateegiaid vastavate õnnetusjuhtumite korral.

Lõiming: eesti keel . kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma
matemaatika - uurib plaani.

Lõiming AHK plaaniga: Välek. Kevadine väljasõit.

Kodukoha käsitlemise võimalused: Evakuatsiooniõppus koolis. Tervisepäev. Kanuumatk.

IKT ja praktilised tööd: telgi püstitamine, lõkkeaseme ettevalmistamine, seljakoti pakkimine.

Õppe-ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

9. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab ühiselu reegleid; suhtleb tavaolukorras vastavalt olukorrale ning reageerib adekvaatselt kohatule käitumisele enda ja teiste suhtes;
- 2) väärtustab turvalisi lähisuhteid; teab peremudeleid ja kirjeldab pereliikmete rolli perekonnas; mõistab lapse saamisega seotud vastutust;
- 3) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid ja oma vastutust selles;
- 4) teab oma tugevaid ja nõrku külgi; otsib erinevatest teabeallikatest võimete kohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid;
- 5) teab, kuidas kodust ja tööelu korraldada (eluaseme soetamine, raha teenimine ja kulutamise planeerimine; lepingutega seotud kohustused ja õigused);
- 6) mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid (liiklus, vesi, nutivahendite kasutamine, toitumine, uimastid), oskab ohuolukorras reageerida;
- 7) oskab küsida teavet ning kasutada erinevaid teabeallikaid (sh nõustamis- ja kriisiabi leidmiseks);
- 8) teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (sh tervishoiusüsteemi, maksude suhtes); tunneb end Eesti kodanikuna.

Inimeseõpetus - 7. klass 70 tundi

Teemad:

- A. Mina ise
- B. Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega
- C. Seksuaalsus ja lähedus
- D. Minu tervis
- E. Arukas tarbimine
- F. Teave ja infovahetus
- G. Kodu ja kodukoht

A. Mina ise
Õppesisu
Põhimõisted: Mina-pilt. Mina olen erinev! Iseloomujooned. Kas teistest võib erineda? Enesehinnang. Mis mõjutab enesehinnangut?
Õpitulemused
teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi;
kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms);
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma kunstiõpetus - enda portree joonistamine
Lõiming AHK plaaniga: Playback, Kaunite kunstide õhtu
Kodukoha käsitluse võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine. Huviringide valik.
IKT ja praktilised tööd: Blogi loomine iseendast; videotutvustus iseendast.

B. Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega
Õppesisu
Põhimõisted: Mida arvad sina? Tunnen oma tundeid. Mis on tüli? Rohkem suhtlemist. Suhtlemisviisid. Mida teha tüliga? Mina-sõnum. Planeerime pidu.
Õpitulemused
selgitab ja kaitseb õpetaja suunamisel oma seisukohti, mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust ja erinevust, oskab reageerida kohatule käitumisele;
kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms);
järgib viisakusreegleid, teeb kaaslastele ettepanekuid, vastab nii positiivsetele kui ka negatiivsetele ettepanekutele situatsioonile vastavaid moraalinorme ja käitumisreegleid arvestades;
väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist;
koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);
Lõiming: eesti keel - kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma;
Lõiming AHK plaaniga: aktused, sõbrapäeva tähistamine
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine
IKT ja praktilised tööd: Nädalaplaani koostamine. Klassiõhtu organiseerimine.

C. Seksuaalsus ja lähedus
Õppesisu
Põhimõisted: Armumine. Mida hindan kaaslases? Kutse esitamine ja vastamine. Vastamine ebameeldivale kutsele. Küsin ja saan nõu.

Õpitulemused
mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab, kust leida infot noorte nõustamisteenuste kohta;
väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist;
oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpituatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;
Lõiming: Kunstiõpetus oma tööde kujundamine
Lõiming AHK plaaniga: Sõbrapäeva tähistamine
Kodukoha käsitluse võimalused: Sõbrapäeva postkast
IKT ja praktilised tööd: Infootsing seksuaaltervise leheküljelt

D. Minu tervis
Õppesisu
Põhimõisted: Millest tervis sõltub? Toidust saad energiat. Toidukorrad. Analüüsime toitumist. Kehaline aktiivsus. Sportimine. Sportimisvõimalused kodukohas. Nakkushaigused. Hingamisteede viirushaigused. HIV ja AIDS Mis need on? Kuidas hoiduda nakkushaigustest? Arsti juures. Ravimtaimed ja rahvameditsiin. Ütlen EI! uimastitele!
Õpitulemused
kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, arstiabi);
oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpituatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;
hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);
Lõiming: kunstiõpetus - kujundab oma töid. matemaatika - mõõdab pulssi, loendab samme, arvutab kcal. tööõpetus- tervislike toiduampsude valmistamine

Lõiming AHK plaaniga: Välek, Talvine liikumisharrastuse päev; spordipäevad
Kodukoha käsitlemise võimalused: Tervisepäev
IKT ja praktilised tööd: oma toidukordade ülesmärkimine ja analüüs; sammudega vahemaade mõõtmine; retseptide järgi tervisliku toidu valmistamine; katsed pulsi sageduse mõõtmiseks, koordineerimise harjutamiseks; ravimtaimede raamatu koostamine

E. Töö ja raha
Õppesisu
Põhimõisted: Töö. Miks inimesed töötavad? Alaealiste töö. Pere rahaasjad. Eelarve.
Õpitulemused
mõistab ja oskab kirjeldada töö tähtsust (tulemus, eesmärk, tingimused);
oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid;
Lõiming: eesti keel kunstiõpetus - kujundab oma tõid. matemaatika - arvutab maksumust, pere sissetulekuid ja väljaminekuid.
Lõiming AHK plaaniga: Rahatarkuse nädal
Kodukoha käsitlemise võimalused: Mardilaat – toodete valmistamine ja müümine; töövarjupäev
IKT ja praktilised tööd: Iseenda/oma pere eelarve koostamine, rahatarkuse mängud

F. Arukas tarbimine
Õppesisu
Põhimõisted: Reklaam. Jäätmed ja nende taaskasutamine. Jäätmete sorteerimine.
Õpitulemused

teab jäätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi ja -viise; oskab jäätmeid sorteerida
Lõiming: eesti keel Kunstiõpetus loodusõpetus
Lõiming AHK plaaniga: Rohelise kooli projekt, Tervispäev
Kodukoha käsitlemise võimalused: reklaami tegemine Mardilaadal toodete müügiks, „Teeme ära“ koristusaktsioon
IKT ja praktilised tööd: koduse prügi kogused ja sorteerimine

G. Teave ja infovahetus
Õppesisu
Põhimõisted: Teated minevikus ja tänapäeval. Kiri. Postiga saatmine. Nutikas telefon. Tutvumine Internetis. Turvaliselt Internetis. Pöördumine politseisse. Isikut tõendav dokument.
Õpitulemused
nimetab sidepidamise viise tänapäeval ja minevikus, kasutab otstarbekalt tänapäevaseid sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia); oskab kirjutada e-kirja;
teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte ning mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada;
oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpisituatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;
Lõiming: eesti keel kunstiõpetus - kujundab oma töid.
Lõiming AHK plaaniga: Kutse kooli üritusele
Kodukoha käsitlemise võimalused: postiljon kooli – postiga saatmine; arvutiklassi tunnid
IKT ja praktilised tööd: e-kirja saatmise juhiste uurimine, e-kirja koostamine, paberkirja kirjutamine ja saatmine; rollimängud

H. Kodu ja kodukoht
Õppesisu
Põhimõisted: Eestimaal elavad rahvused. Rahvus, keeled ja kombed. Vaatamisväärsused minu kodukohas. Reisimine. Minu vaba aeg Oma tuba, oma luba. Tuba korda!
Õpitulemused
koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);
hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiiks kavapunktid);
Lõiming: eesti keel loodusõpetus - tunneb Eesti kaarti, teab oma kodukohta kunstiõpetus - kujundab oma tõid. tööõpetus - koristab klassi, õppeköögi tants - pärimustantsud
Lõiming AHK plaaniga: Vabariigi aastapäeva aktus; Pärimuspäev
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli muuseum, stendid
IKT ja praktilised tööd: Nädalaplaani koostamine; Oma kalendermärkmiku täitmine; oma toa koristamine; voodipesu vahetamine.

Inimeseõpetus - 8. klass 70 tundi

Teemad:

- A. Käitumine rühmas
- B. Lähisuhted ja perekond
- C. Tervise hoidmine
- D. Riskikäitumine
- E. Inimene ja välimus
- F. Inimene ja teave
- G. Inimesed, asjad, raha
- H. Edasiõppimise võimalused

A. Mina ise
Õppesisu
Põhimõisted: Erinevad rühmad. Rühma kuulumise hea külg. Kokkulepped rühmas. Rühma kuulumise halb külg. Kiusamine.
Õpitulemused
arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega;
annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonis; pakub õpituatsioonis lahendusi;
teab rühma mõju inimese käitumisele ja demonstreerib õpituatsioonis oskust keelduda tegevusest, mis kahjustab teda ennast ja teisi;
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; liikumisõpetus ja tants - meeskonnamängud; muusikaõpetus - videod tuntud muusikutest, kes räägivad koolikiusamisest
Lõiming AHK plaaniga: Välek (meeskonnatöö)
Kodukoha käsitluse võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine

IKT ja praktilised tööd: kodukorrast oluliste punktide leidmine, kokkulepped inimeseõpetuse tundideks

B. Lähisuhted ja perekond

Õppesisu

Põhimõisted: Seksuaalsus. Seksuaalne orientatsioon - kas poisi või tüdrukuga. Soostereotüübid. Paarissuhe - mis ja kuidas? Kui kaugelt oled valmis minema? Mehe ja naisekeha. Turvalised paarissuhted. Kuidas suhet hoida? Perekond. Peremudelid. Pereliikmete rollid. Emotsioonide juhtimine. Vägi-vald lähisuhtes. Kuidas vägi-valdset käitumist ära tunda? Kust abi saab?

Õpitulemused

väärtustab lähisuhteid, oskab kontakti luua ning teab, kuidas suhteid hoida; tunneb ära lähisuhtevägivalla;

teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid (sh rasedusest hoidumine) ja mõistab seksuaalelu alustamisega seotud vastutust; eristab lubatud ja lubamatut seksuaalkäitumist;

nimetab oma emotsioone ja teab erinevaid võimalusi emotsioonide reguleerimiseks;

Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele;

kunstiõpetus - pildi joonistamine seksuaalsusest, reklaamplakati joonistamine

matemaatika - kasutab skeeme, tabeleid ülesannete lahendamisel

loodusõpetus - tervis, inimese keha

Lõiming AHK plaaniga: Sõbrapäev

Kodukoha käsitluse võimalused: koolis õpivad erineva kultuuritaustaga õpilased; psühholoogi tund

IKT ja praktilised tööd: murekirja kirjutamine nõustajale; ajakirjaartiklite lugemine, olulise leidmine

C. Tervise hoidmine

Õppesisu

Põhimõisted: Tervis - mis see on? Tervist toetav toitumine. Kuidas inimesed toituvad? Liikumine muudab tervise tugevaks. Sinu liikumisharjumus. Uni - tervislik valik. Vaimne tervis ja stress. Depressioon. Tervishoiusüsteem Eestis. Abi küsimine ja arsti poole pöördumine. Terviseinfo. Kriisilukorrad.
Õpitulemused
kirjeldab peamisi tervist tugevdavaid ja toetavaid tegureid; teab ja oskab igapäevaelus teha tervislikke valikuid seoses oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervisega;
teab tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja unerežiimi põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus;
kirjeldab oma tervislikku seisundit, oskab pöörduda abi saamiseks arsti poole (registreerimine vastuvõtule, kojukutse, hädaabi);
teab, mida tähendab ravikindlustus ning oskab nimetada tervishoiuteenuseid;
teab ja leiab olulisi infoallikaid tervisetabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole;
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika - kasutab skeeme, tabeleid ülesannete lahendamisel kunstiõpetus - plakati joonistamine liikumisõpetus ja tants - liikumisaktiivsuse arendamine loodusõpetus - tervis, inimese keha
Lõiming AHK plaaniga: Välek
Kodukoha käsitluse võimalused: Tervisepäev.
IKT ja praktilised tööd: Küsitluse läbiviimine tuttavate seas. Oma toitumise ja une uurimine, järelduste tegemine.

D. Riskikäitumine
Õppesisu

Põhimõisted: Riskikäitumine - mis see on? Vägivald - mis see on? Riskid vees. Veeohutus. Riskid liikluses. Uimastid. Toitumisriskid. Nutiriskid. Riskikäitumise põhjused. Kriisiabi ja nõustamine.
Õpitulemused
teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole;
mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, toitumisel, nutivahendite kasutamisel, uimastite omamisel ja tarbimisel;
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika - oskab ülesannetes kasutada statistilisi andmeid kunstiõpetus- plakati joonistamine loodusõpetus - veekogud
Lõiming AHK plaaniga: Välek, väljasõidud ja matkad
Kodukoha käsitluse võimalused: kanuumatk, loodusmatk, jalgrattamatk
IKT ja praktilised tööd: liikluse vaatlemine ja analüüsimine, plakati koostamine

E. Inimene ja välimus
Õppesisu
Põhimõisted: Rõivad - kui palju neid vaja on? Olukorraga sobiv riietus. Rõivaste hooldamine. Mugavad ja sobivad jalanõud.
Õpitulemused
hooldab oma riide eest ja valib olukorrale sobiva riietuse; teab riide hooldusmärkide tähendusi;
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid kunstiõpetus- rõivaste disainimine käsitöö - valib ja kasutab erinevaid puhastusvahendeid, tunneb hooldusmärgistust

Lõiming AHK plaaniga: Playback, jõulupidu, aktused, spordiüritused.
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kooli kodukorra läbi töötamine, selle järgimine
IKT ja praktilised tööd: Sobiva riietuse joonistamine erinevateks olukordadeks; rõivaste hooldusmärkide uurimine, spordijalatsitele hooldamisjuhise koostamine; reklaamplakati tegemine; rõivaste kujundamine erinevateks olukordadeks

F. Inimene ja teave
Õppesisu
Põhimõisted: Uudised - miks ja milleks? Mille poolest uudised erinevad.
Õpitulemused
teab ja leiab olulisi infoallikaid;
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid
Lõiming AHK plaaniga: Kooli koduleht; kodukord
Kodukoha käsitlemise võimalused: Valla ja kool kodulehe uudised; kohalik ajaleht
IKT ja praktilised tööd: uudiste leidmine portaalist, ajalehest

G. Inimesed, asjad, raha
Õppesisu
Põhimõisted: Inimesed ja asjad. Mis on raha? Meie igapäevane raha. Raha planeerimine. Pangateenused. Igapäevased sisseostud. Toitlustuskohad. Kataloogikaubandus ja internetipoed.
Õpitulemused
teab erinevaid panga- ja e-teenuseid ning vastavaid veebikeskkondi;

Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid
Lõiming AHK plaaniga: Rahatarkuse nädal.
Kodukoha käsitluse võimalused: Kohaliku poe külastus, hindade uurimine.
IKT ja praktilised tööd: erinevate poodide hinnavõrdlus, kutse kirjutamine sõbrale/ toitlustuskohas laua broneerimine

H. Edasiõppimise võimalused
Õppesisu
Põhimõisted: Õpi ennast tundma: isikuomadused, oskused ja võimed. Mida elukutsevalikul arvestada? Ametid. Kus saab edasi õppida?
Õpitulemused
teadvustab oma võimete, teadmiste ja oskuste tugevaid ja nõrku külgi;
teab sobiva elukutse omandamise võimalusi.
Lõiming: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid
Lõiming AHK plaaniga: Loovtööde esitlused
Kodukoha käsitluse võimalused: Karjäärinõustajaga kohtumine
IKT ja praktilised tööd: huvi pakkuva ametiks vajalike oskuste ja võimete ning enda omaduste võrdlemine; intervjuu tegemine tuttavaga/vanemaga

Inimeseõpetus - 9. klass 35 tundi

Teemad:

- A. Lähisuhted
- B. Eelarve planeerimine
- C. Eluase
- D. Karjääri planeerimine

A. Lähisuhted
Õppesisu
Põhimõisted: Paarissuhte algus. Tutvumisest suhteni. Rasedusest hoidumine. "Me saame lapse!". Loote areng ja sünnitus. Vanemate kohustused pärast lapse sündi. Vastsündinu eest hoolitsemine. Lapse areng esimesel eluaastal. Lapse arengu jälgimine. Pereliikmete rollid lastega peredes. Perekonnaseadus. Lahkuminek.
Õpitulemused
valib suhtlemisviisi vastavalt olukorrale ja kasutab asjakohaseid suhtlemise osaoskusi (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele, tunnistab oma eksimusi);
hindab oma ja kaaslaste käitumise vastavust ühiskonnas kokkulepitud normidele ja reeglitele;
teab erinevaid peremudeleid ning kirjeldab pereliikmete rolli ja vastutust perekonnas;
teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes, väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet;
mõistab lapse saamisega seotud vastutust, kirjeldab lapse arengut ja vanemate rolli lapse kasvamisel; teab peamisi pere ja laste elu reguleerivad seadusi ja sotsiaaltoetusi;
Lõiming: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; muusikaõpetus - leiab armastuslaule internetist
Lõiming AHK plaaniga: Sõbrapäeva tähistamine

Kodukoha käsitlemise võimalused:
IKT ja praktilised tööd: imiku hooldamise erinevad tegevused; rasedustesti kasutus-juhiste uurimine; kondoomi kasutamise juhiste järgimine;

B. Eelarve planeerimine
Õppesisu
Põhimõisted: Raha planeerimine riigis. Pere eelarve. Igapäevased rahaasjad. Sissetulekud. Kuidas arvepidamist teha? Väljaminekute planeerimine oma rahaga. Väljaminekute planeerimine võõra rahaga.
Õpitulemused
oskab planeerida raha teenimise ja kulutamise seotud tegevusi;
teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (tervishoiusüsteem, maksud jm);
oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.
Lõiming: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; matemaatika - lahendab probleemülesandeid, kasutab skeeme, tulpdiagramme
Lõiming AHK plaaniga: Rahatarkuse nädal.
Kodukoha käsitlemise võimalused: Kohaliku poe külastus.
IKT ja praktilised tööd: palga arvutamine palgakalkulaatori abil; oma sissetulekute ja väljaminekute kaardistamine

C. Eluase
Õppesisu
Põhimõisted: Eluase. Eluaseme liigid. Elamine õpilaskodus. Üürileping. Sisustus. Eluaseme pisiremont.
Õpitulemused

kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning hooldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi;
oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.
Lõiming: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika - kasutab skeeme, tabeleid ülesannete lahendamisel kunstiõpetus- joonistab oma toa sisustuse ajalugu - eestlaste erinevad eluasemed (talukultuur, linnade teke jne) muusikaõpetus -"Kodulaul" Nukitsamehest, veel koduga seotud laule
Lõiming AHK plaaniga:
Kodukoha käsitlemise võimalused:
IKT ja praktilised tööd: internetist müügi-ja üürimiskuulutuste uurimine, valiku tegemine, küsimustele vastamine; huvipakkuva kutseõppeasutuse õpilaskodu kohta info leidmine;

D. Karjääri planeerimine
Õppesisu
Põhimõisted: Karjäär - mis see on? Kuidas teha tööalaseid valikuid? Töötaja õigused ja kohustused. Tööle kandideerimine. Inimkaubandus. Kust saab abi?
Õpitulemused
hindab nõustaja suunamisel oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalusi ja tingimusi ning teeb enda jaoks sobiva karjäärivaliku;
teab oma peamisi õigusi ja kohustusi töötajana, nimetab info ja abi saamise võimalusi tööõigusega seotud küsimustes;
mõistab lepinguta töötamise ja ümbrikupalgaga seotud riske ja negatiivseid tagajärgi; tunneb töö otsimisel ära inimkaubandusele viitavad märgid;
oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.
Lõiming: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid

Lõiming AHK plaaniga: Tööle kaasa päev
Kodukoha käsitlemise võimalused: Karjäärinõustajaga kohtumine
IKT ja praktilised tööd: intervjuu õpetajaga (direktoriga, õppejuhiga..); enesetutvustuse video koostamine